

คำนำ

หนังสือเล่มนี้หนีพ้นจากประสบการณ์ 35 ปีของผู้หนีพ้นในการเป็นอาจารย์แพทย์ ผู้ให้การรักษาทารกแรกเกิด ให้คำแนะนำแก่พ่อแม่ และสอนบุคลากรทางสุขภาพ โดยตระหนักว่า การพัฒนาการดูแลทารกแรกเกิด เพื่อป้องกันการเจ็บป่วย ความพิการ และการสูญเสียทารก ที่จะทำได้เร็ว และใช้งบประมาณของประเทศน้อยที่สุดคือ การให้ความรู้แก่บุคลากรทางสุขภาพและพ่อแม่ ในด้านการป้องกันการเจ็บป่วย การดูแลทารก และวิธีการวินิจฉัยแยกภาวะปกติและผิดปกติ

เนื้อหาในหนังสือประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญคือ

ส่วนที่ 1 ภาวะปกติในทารกแรกเกิด ซึ่งเกิดได้ตามธรรมชาติ และไม่ต้องมีการรักษาใด ๆ

แรงดลใจในการหนีพ้นภาวะปกติในทารกแรกเกิด สืบเนื่องจากการได้เห็นความรักและความเสียสละของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ได้เห็นพ่อแม่เกิดความทุกข์ซึ่งไม่สมควรเกิดขึ้น จากการศึกษาที่ลูกซึ่งมีภาวะปกติ ต้องถูกรักษาโดยไม่จำเป็น เนื่องจากบุคลากรทางสุขภาพขาดความรู้เกี่ยวกับภาวะปกติในทารกแรกเกิด ผู้หนีพ้นจึงรวมเรื่องที่เป็นภาวะปกติที่พบได้ในทารกแรกเกิดทั้งหมด เพื่อให้บุคลากรทางสุขภาพมีความรู้เกี่ยวกับภาวะปกติเหล่านี้ และสามารถให้คำแนะนำที่ถูกต้องแก่พ่อแม่ ตลอดจนเพื่อให้พ่อแม่สามารถสังเกตและเข้าใจอาการแสดงที่ปกติของลูกได้ และช่วยป้องกันการเกิดความวิตกกังวลโดยไม่จำเป็น

ส่วนที่ 2 ภาวะผิดปกติที่พบบ่อยในทารกแรกเกิด

ภาวะการเจ็บป่วยที่พบบ่อย ทั้งที่พบในขณะที่ทารกได้รับการรักษาอยู่ในโรงพยาบาลและเมื่อกลับบ้าน โดยเน้นการป้องกันการเกิดการเจ็บป่วย และเน้นให้สามารถรู้ว่าการแสดงอะไร ที่บ่งว่าทารกมีความผิดปกติเกิดขึ้น และต้องการการรักษา เพื่อให้ทารกได้รับการดูแลรักษาที่รวดเร็วและถูกต้อง

หรือพ่อแม่ต้องรีบนำลูกมาโรงพยาบาล เพื่อป้องกันการเกิดความเจ็บป่วยรุนแรง ที่อาจนำไปสู่ความพิการ หรือการสูญเสียลูก

หนังสือเล่มนี้สำเร็จได้ ด้วยความศรัทธาของประชาชน ที่มีต่อโรงพยาบาลศิริราช ซึ่งมีผลให้แม่จำนวนมากมารับบริการ และผู้นิพนธ์ได้รับประสบการณ์ และเห็นปัญหาจากการดูแลรักษาทารกแรกเกิดอย่างมากมาย ผู้นิพนธ์ขอขอบคุณ พ่อแม่ทั้งหลายที่สนับสนุนให้ผู้นิพนธ์เขียนหนังสือเล่มนี้ และที่อนุญาตให้ถ่ายภาพของลูกๆ และศาสตราจารย์ ดร. วิณา จีระแพทย์ ที่เป็นกำลังใจตลอดมา

“ไม่ผิดตามฟรีไดโนเสาร์ ประเสริฐเท่าตามฟรีกอบพ่อแม่ที่มีต่อลูก บุคความทราบสุขภาพพี่น้องช่วยกัน จรรโลงตามฟรีนี้ ตามฟรีใจ ที่ได้ทำใจพ่อแม่ ผิดตามเจ้าใจที่ถูกชอบ ดูแล้วลูกได้ปลอดภัย และเขาก็บวล ข้อผิดพลาดกว่าค่าตอบแทนใด”

ศาสตราจารย์ นพ. เกรียงศักดิ์ จีระแพทย์
ภาควิชากุมารเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
Website: <http://www.dr-sak.net>

ภาวะปรกติของศีรษะและใบหน้า

กะโหลกศีรษะแยกกัน (molding of the skull bones)	2
หนังศีรษะที่เป็นส่วนหน้าบวมหน้า (caput succedaneum)	2
ใบหน้าสองข้างไม่เท่ากัน (asymmetry of face)	3
เลือดคั่งที่ใบหน้า (facial bruising หรือ traumatic cyanosis)	3
เลือดออกที่ตาขาว (subconjunctival hemorrhage)	4

ภาวะปรกติในปาก

ลิ้นขาว (white tongue)	4
ตุ่มขาวในปาก (epithelial pearl หรือ Epstein pearl)	5
ตุ่มขาวที่เหงือก (Bohn's nodule)	6
ริมฝีปากมีเม็ดพองและลอกเป็นแผ่น (sucking callus)	7
Eruption cyst	8
ฟันขึ้นในทารกแรกเกิด (natal teeth)	9

ภาวะปรกติของผิวหนัง

ผิวหนังลอก (desquamation หรือ peeling of the skin)	10
ตัวเหลือง (jaundice)	11
ปานมองโกล (mongolian spot)	13
ปานแดงชนิดเรียบ (macular hemangiomas)	14
Erythema toxicum	15
ผื่นเกิดจากต่อมเหงื่อ (miliaria)	16
ต่อมไขมันงอกเกิน (sebaceous gland hyperplasia)	18
ตุ่มขาวที่ผิวหนัง (milia หรือ epidermal inclusion cyst)	19
ผิวหนังลายเหมือนร่างแห (cutis marmorata)	20
ภาวะเขียวที่มีมือและเท้า (acrocyanosis หรือ peripheral cyanosis)	21
ภาวะตัวแดงครึ่งซีก (harlequin color change)	22
รอยบุ๋มที่ก้นกบ (sacrococcygeal pit)	22

ภาวะปรกติในการรกแรกเกิด

หน้า

ภาวะปรกติของระบบทางเดินอาหารและปัสสาวะ

การแหะนม (regurgitation)	23
การไม่ดูดน้ำ	24
การร้องเวลาถ่ายปัสสาวะ	25
ปัสสาวะสีชมพู (pink urine)	25
การถ่ายอุจจาระบ่อย	26
การไม่ถ่ายทุกวัน	28

ภาวะปรกติของนมและอวัยวะเพศ

นมเป็นเต้า (breast engorgement)	29
Hymenal tag	29
เมือกและเลือดออกทางช่องคลอด (vaginal discharge และ vaginal bleeding)	30
ถุงอัณฑะยวบ (pendulous scrotum)	31
น้ำขังในถุงอัณฑะ (hydrocele)	31

ภาวะปรกติของรีเฟล็กซ์ และ อื่น ๆ

การสะดุ้งหรือการผวา (Moro reflex หรือ startle)	32
การกระตุก (twitching)	33
การยืดตัว (stretching)	33
การสะอึก (hiccup)	34
การหาว (yawn reflex) และการจาม (sneezing)	34
เสียงครี๊ดคราดเวลาหายใจ	35
ขาโก่ง (physiologic bowlegs)	35

ภาวะผิดปกติของศีรษะ ตา และคอ

เลือดออกใต้เยื่อหุ้มกระดูกของกะโหลกศีรษะ (cephalhematoma)	37
เลือดออกใต้พังผืดของกะโหลกศีรษะ (subgaleal hemorrhage)	39
ตาและจากท่อหน้าตาอุดกั้นแต่กำเนิด (nasolacrimal duct obstruction)	41
ถุงน้ำตาอักเสบ (dacryocystitis)	44

เยื่อตาอักเสบและการป้องกัน

เยื่อตาอักเสบจากสารเคมี (chemical conjunctivitis)	46
เยื่อตาอักเสบจากเชื้อหนองใน (gonococcal ophthalmia)	47
เยื่อตาอักเสบจากเชื้อ chlamydia	49
เยื่อตาอักเสบจากเชื้อแบคทีเรียอื่น (bacterial conjunctivitis)	50
คอเอียง (torticollis)	51

ภาวะผิดปกติในช่องปาก

เชื้อราในปาก (oral candidiasis)	54
แผลที่เพดานปาก (Bednar aphthae)	55
ลิ้นผูกตรึง (tongue tie)	55

ภาวะผิดปกติของผิวหนัง

ฝีจากวัคซีนวัณโรค (BCG abscess)	58
ปานแดงชนิดหนู (cavernous hemangioma)	59
ซึกลากน้ำนม (atopic dermatitis)	60
ผื่นผ้าอ้อมจากเชื้อรา (candidal diaper dermatitis)	62
ผิวหนังชันหะตุ (seborrheic dermatitis)	63
ผื่นผ้าอ้อม (diaper dermatitis)	65
ผิวหนังอักเสบจากเชื้อแบคทีเรีย (staphylococcal impetigo)	67

ภาวะผิดปกติที่พบบ่อยในการรกแรกเกิด	หน้า
ภาวะผิดปกติของระบบทางเดินอาหารและสะดือ	
การอาเจียน (vomiting)	69
โรคปวดท้องหรืออั้นสามเดือน (colic)	72
อุจจาระสีซีด (acholic stool)	75
การดูแลขั้วสะดือ (umbilical cord care)	76
สะดือหลุดช้า (delayed separation of the cord)	78
สะดือจุ่น (umbilical hernia)	79
สะดืออักเสบ (omphalitis)	80
สะดือแฉะจาก umbilical granuloma	82
เลือดออกที่สะดือ (bleeding per umbilicus)	83
ภาวะผิดปกติของอวัยวะเพศ	
ปากช่องคลอดปิดจากแคมเล็กติดกัน (labial adhesion)	84
อั้นทะไม่ลง (cryptorchidism)	85
ภาวะผิดปกติอื่น ๆ	
ความพิการทางสมองจากภาวะตัวเหลือง (bilirubin encephalopathy)	86
ทารกร้องกวนจากการคัดจมูก (nasal obstruction)	96
ทารกนอนมากเกินไป (sleepy baby)	100
ภาวะตัวเย็นและภาวะอุณหภูมิกายสูง (hypo- and hyperthermia)	101
ทารกกวนผิดปกติ (fussy baby)	106
หลักการป้องกัน และการดูแลทารกแรกเกิด	114

สั่งซื้อได้ที่

ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Call Center (จัดส่งทั่วประเทศ)
โทร 02-2554433

หรือสั่งซื้อโดยตรงที่
โทร 02-4182560, 02-2795469

ราคาเล่มละ 195 บาท

พร้อมภาพของภาวะต่าง ๆ กว่า 150 ภาพ ซึ่งจัดพิมพ์ในระบบออฟเซต 4 สีตลอดเล่ม
เพื่อให้เหมือนจริงและง่ายต่อความเข้าใจ